

Utdrag av statsminister Odvar Nordlis foredrag på årsmøte i

Hedmark Arbeiderpartis Kvinneutvalg 7. februar 1976.

I den erklæringen som den nye regjeringen ga til Stortinget ved sin tiltredelse, la vi naturlig nok hovedvekten på at den nye regjeringen vil føre Bratteli-regjeringens politikk videre. Vi tok også med en omtale av noen få arbeidsområder som peker seg ut som særlig viktige. Blant disse var det naturlig å ta med arbeidet for likestilling og menneskelig likeverd.

Vi har mange likestillingsoppgaver i samfunnet som ennå ikke er tilfredsstillende løst. Det gjelder spørsmålet om å stille ungdom fra forskjellige deler av landet likt med hensyn til adgang til utdanning, det gjelder å likestille ungdom fra ulik sosial bakgrunn for valg av utdanning og yrke. Selv om vi på disse områdene har kommet langt i retning av å fjerne de økonomiske

- 2 -

hindringer for likestilling, kan vi av statistikken se at det er et godt stykke igjen.

Blant befolkningen i tettbygde strøk var det i 1970 37 % som hadde gymnasutdanning eller høyere. I spredtbygde strøk var prosentandelen 18. Men statistikken forteller også at det i 20 - årsperioden fra 1950 til 1970 fant sted en mye raskere vekst i utdanningsnivået blant bygdebefolkningen enn blant bybefolkningen. Utviklingen går mot likestilling.

Ellers er det vel kvinnes likestilling som mange nå tenker på når vi hører det politiske slagordet om en likestillingspolitikk. I noen kretser oppfattes dette som en politikk for å få flest mulig kvinner ut i yrkeslivet utenfor hjemmet eller gården. Dette er etter mitt skjønn en misforstått oppfatning av likestillingskravet. Jeg har hørt offentlige debatter hvor

kvinner som har valgt husmorarbeidet som sitt yrke, har en følelse av å måtte forsvare seg mot en slags anklage om at de ikke har valgt en arbeidsplass utenfor hjemmet. I slike tilfeller har man brakt diskusjonen om likestilling ut i en livsfremmed ytterlighet.

Den likestillingspolitikk som vi fører og som vi skal bringe videre må ha som sin fremste oppgave å gi ungdommen, både jenter og gutter, lik mulighet til å velge utdanning og yrke. Myndighetene må sørge for at økonomiske begrensninger ikke ødelegger disse mulighetene. Dessuten må vi skape utdanningsmuligheter som gir ungdommen et valg. Endelig kommer det viktigste, og vanskeligste, å skape samfunn med et såpass variert utvalg av arbeidsplasser at det er mulig å realisere de utdanningsvalg og yrkesvalg man har slått inn på.

Vi er alle klar over at i et land som Norge, med sin spredte bosetting, vil vi aldri komme så langt at det foreligger en idell valgsituasjon på alle disse områder. Det vil aldri bli mulig i de små spredte bygdesamfunn å kunne ha et stort antall yrkesvalg å tilby ungdommen. Men vi må arbeide mot å realisere disse likestillingskravene slik at de fjerner mest mulig av de ulikheter som idag ennå gjelder for ungdom som vokser opp i en kant av landet sammenlignet med andre deler av landet.

Et annet trekk ved kravet om likestilling i forhold til arbeidslivet, gjelder å gi muligheter for å kunne gå fra et yrke til et annet. Et levende samfunn er alltid i utvikling og bevegelse, og det oppstår nye arbeidsplasser med krav om nye yrkes-

bakgrunner, samtidig med at eldre virksomheter trappes ned. For kvinnene er ofte problemet å ville gå ut i yrkeslivet, eller å dele sin tid mellom yrkeslivet og husmoryrket. Dette er mest alminnelig etter at barna er blitt så store at de krever mindre innsats fra husmoren. Det er ikke lett å kunne kombinere de ønsker som kvinnene her måtte ha om inngang til arbeidslivet med de faktiske mulighetene. I de større byene og tettstedene vil vi etter hvert kunne skape slike ordninger og slike muligheter for de kvinner som måtte ønske det. I bygdene er det mye vanskeligere. Det er behov for et samarbeid mellom lokale myndigheter, lokale politiske organisasjoner, ikke minst kvinneorganisasjoner, og også sentrale myndigheter for å finne muligheter og løsninger på disse problemene.

En realisering av likestillingsbegrepet spenner vidt,

La meg ta noen eksempler.

Det arbeides nå med en omfattende gjennomgang av hele folketrygdsystemet. Et av de mange spørsmål som i denne sammenheng skal tas opp til grundig vurdering, er folketrygdens hjelp til uføre husmødre. Her er det en rekke problemer vi neppe har funnet den rette løsning på ennå. Et av disse er å finne en bedre avveining mellom kontantytelsen hjemmehjelp og hjelp med tekniske hjelpemidler.

Regjeringen vil også legge fram en melding for Stortinget om "Funksjonshemmede i samfunnet". Her tar vi sikte på å skaffe et bedre rehabiliterings- og veiledningstilbud for de funksjonshemmede og deres pårørende. Siketemålet må være at de funksjons-

hemmede skal fungere best mulig i samfunnet og at vi så vidt mulig må unngå at folk må plasseres i institusjon. Det må også arbeides meget med å forbedre veiledningstilbudet for foreldre med funksjonshemmede barn.

En av de viktigste saker for Regjeringen i helsesektoren er å legge om finansieringen av helseinstitusjonene. Her tar vi sikte på å redusere den budsjett- og regnskapskontroll som skjer sentralt, og gi det enkelte fylke større disposisjonsfrihet ved fordeling av midlene på de ulike utgiftsposter. Det utvalget som nå er i arbeid med dette, skal legge fram sin innstilling innen 1. februar neste år, slik at nyordningen kan tre i kraft fra 1978 eller 1979.